

Santa Maria de la Torre

Oristà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: C. Mn. Riba Pont, 56. Nucli urbà de la Torre d'Oristà. Oristà

Coordenades:

Latitud: 41.95689
Longitud: 2.05281
UTM Est (X): 421503
UTM Nord (Y): 4645424

Classificació

Número de fitxa 08151 - 2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Barroc Contemporani
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes Subsidiàries de Planejament. Oristà. 1993
Número inventari Sí, IPA. 23268
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. c. Santa Maria, 1. 08500. Vic
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dj., 24/05/2007 - 02:00

Descripció

Santa Maria de la Torre es troba situada al carrer Mossèn Riba Pont del nucli de la Torre d'Oristà. Es tracta d'una església de planta rectangular i teulada de doble vessant amb aigües a les façanes laterals. Està construïda amb murs de maçoneria de pedra irregular amb carreus ben tallats a les cantonades i disposats regularment en filades a la façana principal.

La façana principal, orientada al sud, presenta una portada rectangular emmarcada amb pedra treballada i timpà d'arc de mig punt a sobre amb decoració a l'interior. Tanca una porta de ferro amb la data clavatejada de 1896. A sobre s'hi obren dues finestres geminades, allargades i coronades amb arc de mig punt que es sustenten amb un pilar de pedra treballada. A sobre hi ha un timpà amb una decoració d'òcul interior. A nivell de teulada hi ha un fris amb decoració d'arcs de mig punt cecs, d'imitació de les esglésies romàniques, que ressegueix els vessants de la teulada. Corona la teulada una creu de pedra i dos elements de decoració punxeguts situats als extrems.

La façana oest presenta diversos cossos adossats amb finestres i arcades emmarcades amb maó, tant a plec de llibre com pla. També s'observen cantonades diferenciades integrades als murs, fruit de les ampliacions al llarg dels anys.

A la façana est hi ha annexada la torre del campanar, de planta quadrada, coronat amb teulada de quatre vents. Construït amb maçoneria de pedra parcialment arrebossat presenta cantonades diferenciades a la vista. El campanar té quatre ulls d'arc de mig punt amb tres campanes i a la torre s'obren dues finestres a mode d'espitllera amb coronament d'arc de mig punt, alineades verticalment.

A la façana nord s'hi adossa la rectoria que té l'entrada per la banda est. Està construïda amb murs de maçoneria de pedra arrebossats i cantonades diferenciades, i està formada per planta baixa i dos pisos. La planta baixa presenta un portal d'arc rebaixat emmarcat amb pedra treballada i on hi ha la data de 1880 i una obertura moderna a la dreta que dona accés a la seu d'una entitat bancària. Al primer pis hi ha dos balcons que presenten la base de pedra motllurada i l'accés emmarcat amb brancals i llindes de pedra bisellada. Al segon pis hi ha dues finestres, de menors dimensions, emmarcades amb pedra bisellada.

Història

L'església de Santa Maria de la Torre d'Oristà nasqué dins el terme de la parròquia de Sant Andreu d'Oristà. La primera notícia que tenim de l'indret de la Torre d'Oristà data del 26 de gener de l'any 968, en un document escrit i testificat pel sacerdot Sunifred que fa referència de la donació al monestir de Ripoll de dues vinyes situades al Castell d'Oristà, prop de la Torre. La següent notícia no apareix fins més tard, i aquesta vegada fa referència a l'església: es tracta d'un testament de Guillem de Tornamira, la qual l'any 1241 disposa que se l'enterri en l'església de la "Turre", de la parròquia d'Oristà.

A mitjans segle XVII, tant Sant Andreu com Santa Maria de la Torre formaven sengles nuclis de població. En una visita pastoral del bisbe Pascual de l'any 1689 es notifica que Santa Maria de la Torre té 14 cases juntes; que es celebra missa un diumenge per l'altre i que la capella no té fonts baptismals, ni sagrari ni fossar. Al segle següent Santa Maria reunia 83 cases juntes i per primera vegada, un una visita del bisbe Francesc de Veyan, s'utilitza la paraula de sufragània per parlar de Santa Maria de la Torre. En aquesta època calgué reformar l'església i fer-la més gran. El 1804 es posà un vicari resident en la sufragània de Santa Maria i mig segle més tard es documenta la facultat que té l'església de guardar la Santíssima reserva i d'administrar els sagraments.

El creixement de la sufragània no s'aturà i a l'any 1877 se li atorgà la categoria de parròquia. L'any 1880 s'acabà la construcció de la casa del rector i el 1888 també s'acabaren les obres de restauració de l'església, centrades sobretot en la teulada de l'edifici. A finals de segle XIX Santa Maria tenia 70 cases i 9 masies amb un total de 350 habitants; tenia escola mixta i també un vicari-mestre.

A principis del segle XX, al 1905 s'amplià l'església. El 1936 el temple fou saquejat i es retornà al culte ràpidament acabada la Guerra Civil (FONT;1992).

Bibliografia

FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit).

GAVÍN, Josep M (1984). Inventari d'esglésies. Osona. Volum 15. Arxiu. Gavín.

ORDEIG, Ramon (1995). Oristà i la seva història. Ajuntament d'Oristà i Caixa Manlleu.

Inventari de patrimoni arquitectònic de Catalunya. Oristà. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat el maig de 2006.

